

KRAJOWE STOWARZYSZENIE EGZAMINATORÓW KANDYDATÓW NA KIEROWCÓW I KIEROWCÓW

DOKUMENT NR 3

**UZASADNIENIE PROPOZYCJI ZMIAN DO ROZPORZĄDZENIA
W SPRAWIE WARUNKÓW WYNAGRADZANIA EGZAMINATORÓW
PRZEPROWADZAJĄCYCH EGZAMINY KANDYDATÓW
NA KIEROWCÓW I KIEROWCÓW**

**LUBLIN
KWIECIEŃ 2020**

**Uzasadnienie do projektu rozporządzenia w sprawie warunków
wynagradzania egzaminatorów przeprowadzających egzaminy kandydatów
na kierowców i kierowców.**

Założenia ogólne:

- Wynagrodzenia bez dodatków zadaniowych.
- Utworzenie bazy wyjściowej wynagrodzenia zasadniczego egzaminatorów.
- Uzupełnienie wynagrodzenia o nowe elementy występujące w pracy.
- Utworzenie mechanizmu awansu finansowego.
- Niezależność wynagrodzenia egzaminatora od wskaźnika zdawalności i subiektywnej opinii dyrektora ośrodka egzaminowania.
- Rewaloryzacja opłat egzaminacyjnych.

Mankamenty obecnie obowiązującego rozporządzenia wg wnioskujących /uzasadnienia poniżej/:

1. Utrata realnej wartości wykonywanej obecnie pracy w zawodzie egzaminator w stosunku do warunków gospodarczych kraju. Obecnie obowiązujące zasady wynagradzania nie były zmieniane od 1 stycznia 2008 roku. *Rozporządzenie Ministra Transportu z dnia 11 października 2007 r. w sprawie warunków wynagradzania egzaminatorów przeprowadzających egzaminy kandydatów na kierowców i kierowców (Dz. U. z 2007 r. Nr 197 poz. 1437).*
2. Negatywne skutki zapisu w §3 pkt 1 i 2 oraz §4 ust. 1 i 2 dotyczące minimalnego zasadniczego wynagrodzenia egzaminatora oraz dodatku zadaniowego uznaniowo przyznawanego przez dyrektora ośrodka egzaminacyjnego /pracodawcę/.
3. Brak systemu motywacji i wsparcia dla osób chcących podnosić swoje umiejętności i doświadczenia; brak wsparcia dla rozwoju nowych koncepcji i propozycji /Zapis §9 ust. 1/.
4. Brak ujętych w rozporządzeniu zasad dotyczących nowych warunków pracy egzaminatora, które pojawiły się w trakcie zmian legislacyjnych na przestrzeni ostatnich 11 lat. /§14 – dodany/

Ad 1

Najważniejszą zmianą w rozporządzeniu w sprawie wynagrodzeń powinno być podniesienie wysokości minimalnego wynagrodzenia zasadniczego i dostosowanie go do współczesnych realiów. Obowiązujące stawki wynagrodzeń ustalane były w 2007r. i weszły w życie w 2008r., gdy poziom cen i koszty życia były dużo niższe. Stawki wynagrodzenia zasadniczego powinny być uzależnione wyłącznie od posiadanego przez egzaminatora zakresu uprawnień do egzaminowania i niezależne legislacyjnie od woli pracodawcy, organów nadzoru.

1. Dla przykładu, zgodnie z *rozporządzeniem* z 2007 roku egzaminatorowi IV stopnia posiadającemu 1 kategorię uprawnień /kat. B/ przysługuje obecnie: **miesięczne wynagrodzenie zasadnicze, miesięczny dodatek zadaniowy, co przedstawia się następująco:**

- wynagrodzenie zasadnicze: 2500-3500zł brutto

- dodatek zadaniowy za kat. B: 1.000-1500zł brutto

Co daje w sumie zarobki w zakresie: 3500 – 5000zł brutto.

Oczywiście z praktyki stosowanej w ośrodkach egzaminowania wynika, że pracodawcy korzystając z widełek płacowych, wynagrodzenia opierają o najniższe, możliwe stawki. W konsekwencji **egzaminator IV stopnia, czyli z 1 kategorią uprawnień nie zarobi więcej niż 3500zł brutto** – stawka wypłacana od 2008 roku do obecnego roku włącznie.

Nie dziwi więc fakt, że chętnych do pracy osób jako egzaminator jest coraz mniej.

PROponujemy:

W niniejszym projekcie zaproponowano **system wynagrodzeń oparty o stawkę minimalnego wynagrodzenia za pracę** mnożonego przez odpowiedni współczynnik wyliczenia miesięcznego wynagrodzenia.

Współczynnik wyliczenia miesięcznego wynagrodzenia egzaminatora – zwany dalej „współczynnik wyliczenia” został obliczony na podstawie:

- 1) do chwili obecnej rozporządzenia Ministra Transportu z dnia 11 października 2007 roku w sprawie warunków wynagradzania egzaminatorów przeprowadzających egzaminy kandydatów na kierowców i kierowców (Dz. U. Nr 197 z 2007 r., poz. 1437) zwanego dalej „rozporządzeniem” oraz
- 2) stawki minimalnego wynagrodzenia za pracę w 2008 roku wynosiła wg danych GUS : 1126 zł brutto, zwana dalej „roczne minimalne wynagrodzenie”

Współczynnik wyliczenia został ustalony w oparciu o stawki wynagrodzeń obowiązujących od stycznia 2008 roku.

Egzaminator I stopnia /uprawnienia w zakresie egzaminowania wszystkich kategorii prawa jazdy za wyjątkiem kategorii E/

Wartości poszczególnych składników wynagrodzenia kształtowały się następująco:

miesięczne wynagrodzenie zasadnicze	od 4000 do 5000 zł
miesięczny dodatek zadaniowy	od 1000 do 3000 zł

Obliczenie współczynnika wyliczenia wykonano z założeniem minimalnych stawek stosownie do rocznego minimalnego wynagrodzenia.

<http://www.wskazniki.gofin.pl/9,75,2114,2,minimalne-wynagrodzenie-za-prace.html>

Zakładając, że:

miesięczne wynagrodzenie zasadnicze przyjęto w kwocie 4000 zł,
miesięczny dodatek zadaniowy przyjęto w kwocie 1000 zł,

to całkowite miesięczne wynagrodzenie egzaminatora oszacowane wg minimalnych stawek wyniosło 5000 zł. Zatem odnosząc się do *rocznego minimalnego wynagrodzenia* w kwocie 1126 zł *współczynnik wyliczenia został obliczony wg równania:*

$$\frac{5000\text{zł}}{1126\text{zł}} = 4,44 \text{ /współczynnik dla egzaminatora z I stopniem zaszeregowania bez kategorii E/}$$

Uzyskana została zatem proporcja wynagrodzenia egzaminatora I stopnia w stosunku do rocznego minimalnego wynagrodzenia.

W rozporządzeniu wyróżnia się oprócz stanowiska egzaminatora I stopnia również stanowiska egzaminatora II stopnia, egzaminatora III stopnia oraz egzaminatora VI stopnia w zależności od ilości posiadanych uprawnień do przeprowadzania egzaminów na prawo jazdy. Poniżej przedstawia się obliczenia *współczynnika wyliczenia* dla pozostałych kategorii zaszeregowania.

Egzaminator II stopnia /uprawnienia w zakresie egzaminowania trzech kategorii prawa jazdy za wyjątkiem kategorii E/

Wartości poszczególnych składników wynagrodzenia dla egzaminatora II stopnia kształtowały się następująco:

miesięczne wynagrodzenie zasadnicze	od 3500 do 4500 zł
miesięczny dodatek zadaniowy	od 1000 do 2500 zł

Obliczenie *współczynnika wyliczenia* wykonano z założeniem minimalnych stawek stosownie do *rocznego minimalnego wynagrodzenia*.

Zakładając, że:

miesięczne wynagrodzenie zasadnicze przyjęto w kwocie 3500 zł,
miesięczny dodatek zadaniowy przyjęto w kwocie 1000 zł,

to całkowite miesięczne wynagrodzenie egzaminatora oszacowane wg minimalnych stawek wyniosło 4500 zł. Zatem odnosząc się do *rocznego minimalnego wynagrodzenia* w kwocie 1126 zł *współczynnik wyliczenia* został obliczony wg równania:

$$\frac{4500\text{zł}}{1126\text{zł}} = 4,00$$
 /współczynnik dla egzaminatora II stopnia zaszeregowania bez kategorii E/

Uzyskana została zatem proporcja wynagrodzenia egzaminatora II stopnia w stosunku do rocznego minimalnego wynagrodzenia.

Egzaminator III stopnia /uprawnienia w zakresie egzaminowania dwóch kategorii prawa jazdy za wyjątkiem kategorii E/

Wartości poszczególnych składników wynagrodzenia dla egzaminatora III stopnia kształtowały się następująco:

miesięczne wynagrodzenie zasadnicze	od 3000 do 4000 zł
miesięczny dodatek zadaniowy	od 1000 do 2000 zł

Obliczenie *współczynnika wyliczenia* wykonano z założeniem minimalnych stawek stosownie do *rocznego minimalnego wynagrodzenia*. Zakładając, że:

miesięczne wynagrodzenie zasadnicze przyjęto w kwocie 3000 zł,
miesięczny dodatek zadaniowy przyjęto w kwocie 1000 zł,

to całkowite miesięczne wynagrodzenie egzaminatora oszacowane wg minimalnych stawek wyniosło 4000 zł. Zatem odnosząc się do *rocznego minimalnego wynagrodzenia* w kwocie 1126 zł *współczynnik wyliczenia został obliczony wg równania:*

$$\frac{4000\text{zł}}{1126\text{zł}} = 3,55 \text{ /współczynnik dla egzaminatora III stopnia zaszeregowania bez kategorii E/}$$

Uzyskana została zatem proporcja wynagrodzenia egzaminatora III stopnia w stosunku do rocznego minimalnego wynagrodzenia.

Egzaminator IV stopnia /uprawnienia w zakresie egzaminowania jednej kategorii prawa jazdy za wyjątkiem kategorii E/

Wartości poszczególnych składników wynagrodzenia dla egzaminatora VI stopnia kształtowały się następująco:

miesięczne wynagrodzenie zasadnicze	od 2500 do 3500 zł
miesięczny dodatek zadaniowy	od 1000 do 1500 zł

Obliczenie *współczynnika wyliczenia* wykonano z założeniem minimalnych stawek stosownie do *rocznego minimalnego wynagrodzenia*. Zakładając, że:

miesięczne wynagrodzenie zasadnicze przyjęto w kwocie 2500 zł,
miesięczny dodatek zadaniowy przyjęto w kwocie 1000 zł,

to całkowite miesięczne wynagrodzenie egzaminatora oszacowane wg minimalnych stawek wyniosło 3500 zł. Zatem odnosząc się do *rocznego minimalnego wynagrodzenia* w kwocie 1126 zł *współczynnik wyliczenia został obliczony wg równania:*

$$\frac{3500\text{zł}}{1126\text{zł}} = 3,11 \text{ /współczynnik dla egzaminatora IV stopnia zaszeregowania bez kategorii E/}$$

Uzyskana została zatem proporcja wynagrodzenia egzaminatora VI stopnia w stosunku do rocznego minimalnego wynagrodzenia.

Wzór do obliczenia wynagrodzenia miesięcznego egzaminatora:

$$\begin{array}{l} \text{Współczynnik wyliczenia} \\ \text{miesięcznego} \\ \text{/kolumna 5 lub 8 tabeli załącznika nr 1/} \end{array} \quad \times \quad \begin{array}{l} \text{Minimalna kwota} \\ \text{wynagrodzenia} \\ \text{/obowiązująca w danym roku} \\ \text{obrachunkowym/} \end{array} \quad = \quad \begin{array}{l} \text{Wynagrodzenie} \\ \text{egzaminatora} \\ \text{/brutto/} \end{array}$$

W oparciu o obliczone *współczynniki wyliczenia* proponuje się ustalenie nowej tabeli umożliwiającej obliczenie miesięcznego wynagrodzenia egzaminatora w zależności od posiadanych kwalifikacji (uprawnień do przeprowadzenia egzaminów na prawo jazdy)
Załącznik nr 1 do rozporządzenia

Lp.	Stanowisko	Kategoria zaszeregowania	Wymagane kwalifikacje*)	Współczynnik wyliczenia miesięcznego wynagrodzenia **	Kategoria zaszeregowania	Wymagane kwalifikacje*)	Współczynnik wyliczenia miesięcznego wynagrodzenia **
			Kategorie prawa jazdy bez kategorii E			Kategorie prawa jazdy z kategorią E	
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Egzaminator I stopnia	I	Cztery kategorie prawa jazdy	4,44	I+E	Cztery kategorie prawa jazdy	4,74
2	Egzaminator II stopnia	II	Trzy kategorie prawa jazdy	4,00	II+E	Trzy kategorie prawa jazdy	4,30
3	Egzaminator III stopnia	III	Dwie kategorie prawa jazdy	3,55	III+E	Dwie kategorie prawa jazdy	3,85
4	Egzaminator IV stopnia	IV	Jedna kategoria prawa jazdy	3,11	IV+E	Jedna kategoria prawa jazdy i B+E lub T	3,41

* Wymagane kwalifikacje dotyczą posiadanych uprawnień do egzaminowania w zakresie kategorii prawa jazdy A, B, C, D, E;

**Podany „Współczynnik wyliczenia miesięcznego wynagrodzenia” służy do obliczenia miesięcznego wynagrodzenia egzaminatora” zgodnie z podanym wzorem

Kategoria E uprawnień do egzaminowania

W kolumnie 5 podane są *współczynniki wyliczenia* dla egzaminatorów, którzy posiadają uprawnienia do przeprowadzenia egzaminów na prawo jazdy tylko pojedynczymi pojazdami, tj. bez przyczep. Natomiast w kolumnie 8 podane są *współczynniki wyliczenia* dla egzaminatorów, którzy posiadają uprawnienia do przeprowadzenia egzaminów na prawo jazdy również dla zespołów pojazdów, czyli B+E, C+E czy D+E lub T. Zwiększenie *współczynnika wyliczenia* o wartość 0,3 spowodowane jest większą uciążliwością i pracochłonnością przeprowadzanych egzaminów na „zespołowe” kategorie prawa jazdy, w których konieczna jest również ocena umiejętności sprzęgania i rozprzegania zespołu pojazdów oraz ocena umiejętności manewrowania zespołami pojazdów na placu manewrowym.

Charakterystyka zawodu

Zawód egzaminatora to zawód prestiżowy, wymagający wysokich kwalifikacji, podlegający surowej ocenie społecznej. Jest również zawodem podwyższonego ryzyka i wykonywany w warunkach szczególnych. Wymagania w stosunku do egzaminatorów jak również oczekiwania społeczeństwa w stosunku do tej grupy zawodowej są bardzo wysokie. Praca egzaminatora ma fundamentalne znaczenie z punktu widzenia bezpieczeństwa ruchu drogowego. Obwarowana jest wieloma wymogami wynikającymi z przepisów prawa. Jednym

z tych wymogów jest obowiązek podwyższania swoich kwalifikacji. A podwyższanie to jest kosztowne. Zdobycie uprawnień do kierowania pojazdami na kat. C lub D to koszt ok. 3000zł, a zdobycie uprawnień do egzaminowania to kolejny wydatek rzędu 3000zł. Do tego dochodzą niemałe koszty badań lekarskich i psychologicznych. A to tylko koszty podane dla jednej kategorii. Łatwo wyliczyć jaki będzie koszt uzyskania pełnych uprawnień tj. na wszystkie kategorie.

Zawód ten obarczony jest znacznym ryzykiem w zakresie zdrowia fizycznego i psychicznego. Wszelkiego typu urazy fizyczne typowe dla uczestników ruchu drogowego stanowią poważne wyzwanie dla prowadzącego egzaminy. Pojazd prowadzony jest przez osobę, której egzaminator zupełnie nie zna. Przyjmuje, że jest to osoba w dostatecznym stopniu przygotowana do samodzielnego prowadzenia pojazdu w ruchu drogowym. Niestety, z praktyki wynika, że ryzyko uczestniczenia w negatywnym zdarzeniu w ruchu drogowym z udziałem kandydata na kierowcę jest wielokrotnie wyższe, aniżeli z osobą posiadającą uprawnienia i doświadczenie. Przekłada się to na ilość zdarzeń z udziałem pojazdów egzaminacyjnych oraz kondycję fizyczną egzaminatora.

Powyższe skutkuje negatywnie w przypadku zdrowia psychicznego osób wykonujących zawód egzaminatora. Charakteryzuje się on ciągłym stanem napięcia uwagi, reakcji i analizy sytuacji w perspektywie zdarzeń bieżących, ale przede wszystkim w przewidywaniu nominalnych zdarzeń w niedalekiej przyszłości. Wynikiem takiego stanu rzeczy jest praktyczne wyczerpanie sił przez pracownika po 8-godzinnej zmianie. Codziennosc stylu pracy w połączeniu z odpowiedzialnością za prawidłową ocenę egzaminowanego i nieuchronność wydanej decyzji prowadzi do wyczerpania zawodowego, zwiększenia ilości popełnianych błędów czy też apatii lub innych powikłań natury psychicznej /obojętność, agresja, rutyna itp./.

W stosunku do egzaminatora prawo określa wiele zakazów, które bardzo utrudniają podjęcie dodatkowej pracy. Egzaminator zatrudniony w wojewódzkim ośrodku ruchu drogowego nie może podejmować zajęć zarobkowych bez zgody dyrektora wojewódzkiego ośrodka ruchu drogowego. - Egzaminator zatrudniony w wojewódzkim ośrodku ruchu drogowego nie może jednocześnie prowadzić szkoleń dla osób ubiegających się o uzyskanie uprawnienia do kierowania pojazdami. Stosuje się też w stosunku do niego przepis art. 4 ustawy o kierujących pojazdami, tj. zakaz zajmowania określonych stanowisk lub pełnienia określonych funkcji.

Wynagrodzenie egzaminatora powinno umożliwiać utrzymanie rodziny i godne życie. Z końcem poprzedniego roku pojawił się problem z naborem do pracy nowych egzaminatorów. Osoby posiadające uprawnienia nie chcą wykonywać tej pracy za obecnie proponowane wynagrodzenie, które zupełnie nie jest adekwatne do wymogów zawodowych, oczekiwań społecznych i realiów gospodarczych. Coraz trudniej znaleźć chętnych do pracy za najniższą krajową brutto oferowaną nowemu egzaminatorowi posiadającemu uprawnienia w zakresie jednej kategorii prawa jazdy. Osoby te decydują się na pracę jako kierowca czy pracownik sklepu, w którym zarobi dużo więcej za znacznie mniejszy zakres obowiązków oraz dużo niższą odpowiedzialność z tytułu wykonywanej pracy. Zgodnie z obecnie obowiązującymi przepisami, przychody egzaminatora plasują się jednym z najniższych poziomów wynagrodzeń w gospodarce dla specjalistów w swojej dziedzinie.

Ad 2

Egzaminator powinien otrzymywać wynagrodzenie uzależnione od posiadanych kwalifikacji tj. ilości kategorii prawa jazdy na które może przeprowadzać egzaminy. Mając na uwadze zakres obowiązków egzaminatora, powinien on przeprowadzać egzaminy w obrębie wszystkich posiadanych uprawnień, a nie tak jak to się robi od 2007 – tylko na wybrane przez dyrektora kategorii.

System komputerowy jest tak zbudowany, by umożliwić uczciwe, obiektywne losowanie i przydzielanie kandydata do egzaminatora. Z powodu zapisów rozporządzenia w §3 i §4 ta funkcja została drastycznie ograniczona przez dyrektorów WORD. Zostały wprowadzone ograniczenia w przydziale kategorii prawa jazdy do egzaminowania na poszczególnych egzaminatorów. Kierując się wyłącznie względami ekonomicznymi ośrodka egzaminowania, dyrektorzy „przydzielają” możliwość egzaminowania kandydatów na inne kategorie niż kategoria B. Czyni się tak z potrzeby takiego a nie innego planowania egzaminów, ale efektem tego proceduru jest wykorzystywanie możliwości przydziału kategorii jako elementu dyscyplinującego egzaminatorów, nagradzanie osób „zaufanych” i oczywiście uzyskiwanie lepszego wyniku finansowego ośrodka. Doprowadziło to także do degradacji środowiska pracowników merytorycznych, w którym zaczęto preferować osoby posiadających 1 lub 2 kategorie uprawnień do egzaminowania. Ta sytuacja uniemożliwia realizację zapisów wynikających z art. 63 ust. 1 pkt 5 ustawy o kierujących pojazdami dotyczących obowiązku stałego podnoszenia kwalifikacji pracownika. W okresie 2007 do dzisiaj funkcjonuje tendencja do zatrudniania egzaminatorów II, III i IV stopnia zaszeregowania /czyli z jak najmniejszą ilością uprawnień do egzaminowania/ przed pracownikami z innymi stopniami zaszeregowania /tj. z większą ilością uprawnień/.

Rozbicie wynagrodzenia na zasadnicze i zadaniowe doprowadziło również do sytuacji skrajnie nieetycznych i niebezpiecznych. Wykorzystując naciski w postaci przydzielania dodatkowych kategorii /zadań/ lub ich braku, zmusza się egzaminatorów do różnych czynności zmierzających do polepszania wyniku finansowego ośrodka. Priorytetem stały się wpływy do firmy a nie kandydaci i proces egzaminowania i rzetelne oraz obiektywne sprawdzanie kwalifikacji kandydatów na kierowców i kierowców.

Egzaminatorzy posiadający kwalifikacje w pełnym zakresie egzaminowania (tj. A, B, C, D, E, T) zmuszani są do podpisywania umowy o pracę w zakresie tylko jednego dodatku zadaniowego (najczęściej na kat. B prawa jazdy). Egzaminy na pozostałe kategorie prawa jazdy realizowane są wg widzimisię zwierzchników, co dalekie jest od losowego przydziału egzaminów dla poszczególnych egzaminatorów. Taki sposób zarządzania procesem egzaminowania jest sprzeczny z treścią art. 94³ § 1 i § 2 Kodeksu pracy, budzi duże niezadowolenie, poczucie niesprawiedliwości oraz złe stosunki pracownicze w zawodowej grupie egzaminatorów, a także prowadzi do niepożądanych sytuacji patologicznych.

W rozumieniu większości dyrektorów ośrodków egzaminowania, zapisy omawianych paragrafów rozporządzenia stanowią swoistą formę nagrody dla pracowników posłusznie wykonujących polecenia, które w dużej mierze stanowią naruszenie prawa, obiektywności i niezależności decyzyjnej egzaminatora. Jest to jeden z największych błędów w obecnie funkcjonującym systemie szkoleniowo-egzaminacyjnym.

W opinii Rady Głównej KSE, dodatki zadaniowe oraz „widelki” w zakresie wynagrodzenia zasadniczego kategorycznie powinny zostać usunięte na rzecz prostego, obiektywnego

systemu naliczania wynagrodzenia opisywanego w pkt 1. Propozycja zmian rozporządzenia uniemożliwia kontynuowanie opisanej wyżej patologii i stwarza szansę opracowania systemu wynagradzania egzaminatorów uzależnionego od obecnej sytuacji na rynku pracy, posiadanych uprawnień bez konieczności korygowania stawek wynagradzania, oraz poczucie wykonywania dobrze pojmowanej misji kształtowania bezpieczeństwa ruchu drogowego za godziwe wynagrodzenie rekompensujące wysiłek fizyczny i psychiczny zawodowej grupy egzaminatorów RP.

Ad 3

Przepisy § 9 ust. 1 są poza wyjątkami w niektórych ośrodkach – przepisami martwymi w swojej istocie. Nagrody za szczególne osiągnięcia praktycznie nie istnieją. Skoro nie istnieje w praktyce system podnoszenia kwalifikacji, a można zasugerować, że takie działanie egzaminatora jest naganne w mniemaniu kadry zarządzającej, to też i niewskazane są wszelkie działania z zakresu innowacji, poprawy istniejącego systemu, proponowania zmian w miejscu pracy. Skoro nie funkcjonują powyższe elementy w realiach pracy na stanowisku egzaminatora, to również nie ma możliwości wykazania się szczególnymi osiągnięciami.

Jest to bardzo negatywna tendencja w systemie zarządzania ośrodkami egzaminowania, naruszającą między innymi obowiązek pracownika do podnoszenia kompetencji, ale też niszcząca u podstaw wszelkie zaangażowanie i wspomnianą powyżej inwencję osób, które doskonale poznały system i chciałyby polepszać warunki pracy, wizerunek firmy, stosunki panujące w środowisku wewnętrznym i środowiskach zewnętrznych. Niestety, te pozytywne w innych instytucjach aspekty pracy, w wojewódzkich ośrodkach ruchu drogowego praktycznie nie istnieją.

Zapis §9 ust 2 jest wykorzystywany przez dyrektorów wojewódzkich ośrodków ruchu drogowego, do premiowania wybranych osób za ich posłuszeństwo, brak inicjatywy, bierna aprobata wszelkich „zaleceń i słusznych zachowań”. Brakuje przede wszystkim sprecyzowanych, dobrze zdefiniowanych regulaminów przyznawania nagród i premii. To w oczywisty sposób przekłada się na formę realizacji przepisu przez pracodawcę.

Z tego typu patologią należy jak najszybciej skończyć. Stąd nasza propozycja, by usunąć z zapisów rozporządzenia §9 ust 2 i wprowadzić określone zasady przyznawania nagrody za szczególne osiągnięcia w formie regulaminu obligatoryjnie obowiązującego w zawodzie egzaminatora.

Ad 4

W związku z dużą rozciągłością czasową pomiędzy wprowadzeniem w życie niniejszego rozporządzenia a zmieniającymi się realiami pracy, nie zostały w nim ujęte elementy nowe, związane bezpośrednio z pracą egzaminatora. Powstały filie i oddziały ośrodków ruchu drogowego. W związku z brakiem rozwiązania tej sytuacji w obowiązujących przepisach, dyrektorzy ośrodków zastosowali różne metody, posuwając się często do szantażu ze stosunku pracy. Takie metody działania nie są wskazane. Jeden zawód, jeden rodzaj pracy, to również jednoznaczne powinny być przepisy prawa uwzględniające bieżące realia.

Należy pamiętać, że istotnym kosztem dla każdego egzaminatora jest koszt dojazdu do miejsca wykonywania pracy. W niektórych ośrodkach jak np. w WORD Katowice czy WORD Kielce, egzaminatorzy mają więcej niż 1 stałe miejsce pracy, do którego są obowiązani dojeżdżać na własny koszt. Tak się dzieje w wielu WORD-ach. Są ośrodki, gdzie koszty dojazdu

i czas dojazdu wliczany jest w ogólny czas pracy egzaminatora. W innych przypadkach udostępniany jest pojazd służbowy, który dowozi pracowników do filii, ale czas dojazdu jest czasem pracownika bez możliwości zwrotu ekwiwalentu za jego gotowość do pracy.

Uzasadnienie szczegółowe zapisów rozporządzenia:

§1. Przepisy rozporządzenia stosuje się do egzaminatorów zatrudnionych na podstawie umowy o pracę w ~~wojewódzkich ośrodkach ruchu drogowego~~ w jednostkach realizujących zgodnie z obowiązującą ustawą, zadania z zakresu egzaminowania kandydatów na kierowców i kierowców, zwanych dalej „egzaminatorami”.

Zmiana jednostki organizacyjnej egzaminów państwowych ze wskazania z „wojewódzki ośrodek ruchu drogowego” na „jednostkę realizującą zgodnie z obowiązującą ustawą zadania z zakresu egzaminowania kandydatów na kierowców i kierowców” – w związku z planowanymi zmianami ustawy o kierujących pojazdami wprowadzenie takiej zmiany powoduje **uniwersalność** rozporządzenia bez względu na to, kto będzie organizował przedmiotowe egzaminy czy zatrudniał egzaminatora.

§ 3. Ustala się tabelę:

- 1) **tabelę** zaszeregowania stanowisk i **przypisanych im współczynników** miesięcznych stawek wynagrodzenia zasadniczego egzaminatorów, stanowiącą załącznik nr 1 do rozporządzenia;
- 2) ~~miesięcznych stawek dodatku zadaniowego, stanowiącą załącznik nr 2 do rozporządzenia.~~ **minimalne wynagrodzenie za pracę obwieszczone przez Prezesa GUS w Monitorze Polskim obowiązujące w okresie rozliczeniowym jako podstawę do obliczenia miesięcznego wynagrodzenia zasadniczego brutto egzaminatorów wg wzoru:**
„współczynnik miesięcznej stawki wynagrodzenia zgodny z zaszeregowaniem egzaminatora pomnożony przez stawkę minimalnego wynagrodzenia za pracę”

Adekwatnie do uzasadnienia w punkcie Ad 1

§ 4. 1. Egzaminatorowi przysługuje miesięczne wynagrodzenie składające się:

- 1) z wynagrodzenia zasadniczego;
- 2) odpowiednio z dodatków do wynagrodzenia.

2. Dyrektor ~~Wojewódzkiego Ośrodka Ruchu Drogowego~~ **jednostki prowadzącej egzaminy państwowe**, w oparciu o tabelę, o których mowa w § 3, ustala:

- 1) wysokość miesięcznego wynagrodzenia zasadniczego — odpowiednio do posiadanego przez egzaminatora zakresu uprawnień do egzaminowania;
- ~~wysokość miesięcznego dodatku zadaniowego — odpowiednio do kategorii uprawnień, na jakie egzaminator będzie przeprowadzał egzaminy na prawo jazdy, określonych w umowie o pracę. (..)~~

Adekwatnie do uzasadnienia zmian w §1

§ 4. 1. Egzaminatorowi przysługuje miesięczne wynagrodzenie składające się:

- 1) z wynagrodzenia zasadniczego;
- 2) odpowiednio z dodatków do wynagrodzenia. /.../

4. W celu ustalenia, na podstawie **tabeli stanowiącej załącznik nr 1 do rozporządzenia**, o których mowa w

§3:

1) wynagrodzenia zasadniczego stosuje się wyłącznie zakres uprawnień do egzaminowania w zakresie prawa jazdy kategorii A, B, C, D – jako kategorie uzyskane na podstawie egzaminu, o którym mowa w art. 110 ust. 1 pkt 8 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym;

~~2) dodatku zadaniowego stosuje się wyłącznie kategorię A, B, C i D uprawnień, na jakie egzaminator będzie przeprowadzał egzaminy na prawo jazdy.~~

Adekwatnie do zapisów Ad 1 oraz uzasadnienia dotyczącego likwidacji „dodatku zadaniowego” w związku z propozycją realizacji zadań egzaminatora w zakresie wszystkich posiadanych uprawnień.

§ 8. 1. Egzaminatorowi nadzorującemu oraz koordynującemu pracę zespołu egzaminatorów, o którym mowa w przepisach w sprawie szkolenia i egzaminowania kandydatów na kierowców, przysługuje miesięczny dodatek funkcyjny w wysokości ~~od 1 200 do 1 500 zł.~~

1) w wysokości 0,70 minimalnej stawki wynagrodzenia obowiązującej w danym okresie rozliczeniowym – dla egzaminatora nadzorującego pracę egzaminatorów oraz

2) w wysokości 0,50 minimalnej stawki wynagrodzenia obowiązującej w danym okresie rozliczeniowym – dla egzaminatora koordynującego pracę egzaminatorów.

2. Egzaminatorowi:

1) Przysługuje zwrot kosztów podróży służbowej w przypadku realizowania ustawowych zadań w filiach lub oddziałach ośrodków egzaminowania, wymagającego dojazdu do miejsca wykonywania pracy.

2) Nie przysługuje zwrot kosztów podróży służbowej w przypadku, gdy pracodawca zapewnia transport do miejsca wykonywania ustawowych obowiązków w filiach ośrodków egzaminowania

Zmiana stawki w zakresie dodatku dla egzaminatora nadzorującego i / lub koordynatora wynika z zakresu pracy, obciążenia obowiązkami i zmianą realiów ekonomicznych kraju. Przyjęto współczynnik 0,75 w stosunku do minimalnej płacy obowiązującej w roku rozliczeniowym.

Pojawiły się też nowe obowiązki w związku z rozbudową struktury ośrodków egzaminowania. Powstają filie i oddziały, a to wprowadza dodatkowe obciążenia dla pracowników skierowanych do pracy w nowych miejscach lokalizacyjnych.

§ 9. 1. W ramach Środków na wynagrodzenia tworzy się fundusz nagród, z przeznaczeniem na nagrody za szczególne osiągnięcia egzaminatorów w pracy zawodowej, w wysokości do 3 % planowanych środków na wynagrodzenia egzaminatorów.

2. Nagroda jest przyznawana zgodnie z regulaminem nagrody za szczególne osiągnięcia stanowiącej załącznik nr 2.

~~2. W ramach środków na wynagrodzenia Dyrektor Wojewódzkiego Ośrodka Ruchu Drogowego może utworzyć fundusz na premie dla egzaminatorów.~~

Niniejsza propozycja wynika z praktyki, jaką można zaobserwować w działalności ośrodków egzaminowania i sposobu ich zarządzania. Fundusz nagród za szczególne osiągnięcia nie istnieje lub funkcjonuje wyłącznie formalnie. W przypadkach szczególnych stanowi formę

nacisku i promowania osób z zaplecza kadry zarządzającej, co niewiele ma wspólnego z osiągnięciami o charakterze szczególnym dla funkcjonowania całego środowiska. Obecnie funkcjonująca forma nagrody za szczególne osiągnięcia ma charakter korupcyjny o wielorakiej postaci od działań z zakresu księgowości po oddziaływanie negatywne na pracowników merytorycznych. Propozycja wprowadzenia regulaminu przyznawania nagrody jest jak najbardziej zasadna, ze szczególnym uwzględnieniem systemu opiniującego zgłaszanych kandydatów w opozycji do obecnie stosowanej zasady, że jedynym wnioskującym jest przełożony, on też jest opiniodawcą wniosku.

§ 14. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem r

Termin wprowadzenia nowych rozwiązań powinien być adekwatny do terminu wprowadzenia nowych rozwiązań w zakresie systemu naliczania opłat za egzaminy państwowe.

Podsumowanie uzasadnienia

Usunięcie rozbudowanego systemu wynagrodzeń i zawężenie go do współczynnika naliczania oraz minimalnego wynagrodzenia za pracę niweluje bardzo wiele negatywnych zjawisk w obecnie funkcjonującej organizacji pracy ośrodków egzaminowania.

W tak proponowanych zmianach zawarte są postulaty i oczekiwania środowiska grupy zawodowej egzaminatorów kandydatów na kierowców i kierowców. Przywraca się możliwość realizacji obowiązku podnoszenia kompetencji pracownika. Usuwa się możliwości manipulacji, nacisku i subiektywnych preferencji kadry zarządzającej. Propozycje te również stanowią podstawę odbudowy wizerunku środowiska i samego zawodu egzaminatora. Jednak jednym z najważniejszych osiągnięć wprowadzenia propozycji zmian w rozporządzeniu byłoby uniezależnienie egzaminatora od wyniku finansowego ośrodka egzaminowania.

Informacja uzupełniająca w sprawie naliczania opłat za egzaminy państwowe:

Rewaloryzacja stawek opłat za egzaminy państwowe na prawo jazdy jest obecnie niezbędnym elementem funkcjonowania systemu egzaminowania.

Opłaty za sprawdzenie kwalifikacji kandydatów na kierowców i kierowców stanowią podstawowe źródło przychodów wojewódzkich ośrodków ruchu drogowego. Wysokość tych opłat jest istotna dla prawidłowej działalności finansowej ośrodków. Poniżej przedstawiona jest w Tabelach 1 i 2 zmienność wysokości opłat za sprawdzenie kwalifikacji kandydatów na kierowców i kierowców w okresie od stycznia 2004 roku do chwili obecnej.

Tabela 1. Opłaty od stycznia 2004 roku

Kategoria prawa jazdy	Egzamin pełny teoria i praktyka (zł)	Teoria (zł)	Praktyka (zł)
A1, A	116	20	96
B	94	20	74
B1, C1, D1, T	111	20	91
C, D, B+E	130	20	110
C1+E, C+E, D1+E, D+E	–	–	143
Pozwolenie na kierowanie tramwajem	87	20	67

Tabela 2. Opłaty od stycznia 2013 roku

Kategoria prawa jazdy	Egzamin pełny teoria i praktyka (zł)		Teoria (zł)		Praktyka (zł)	
		Wzrost opłaty		Wzrost opłaty		Wzrost opłaty
AM	170		30	50%	140	
A1, A2, A	210	81%	30	50%	180	88%
B	170	80%	30	50%	140	89%
B1, C1, D1, T	200	80%	30	50%	170	87%
C, D	230	77%	30	50%	200	82%
B+E	–	–	–	–	200	54%
C1+E, C+E, D1+E, D+E	–	–	–	–	245	74%
Pozwolenie na kierowanie tramwajem	155	78%	30	50%	125	86%

Analiza wartości opłat za sprawdzenie kwalifikacji kandydatów na kierowców i kierowców w poszczególnych rodzajach uprawnień do kierowania pojazdami ulegała zmianie w okresie 16 lat, licząc od stycznia 2004 roku do kwietnia 2020 roku. Zmiana została dokonana tylko raz. Mianowicie od stycznia 2013 roku (Tabela 2) zostały zmienione opłaty za sprawdzenie kwalifikacji. Można łatwo zauważyć, że w okresie 9 lat (tj. od 2004 do 2013 r.) opłaty za sprawdzenie kwalifikacji wzrosły:

W przypadku egzaminu pełnego (teoria+praktyka)

wzrost średnio o ok. 80%

W przypadku egzaminu z teorii

wzrost o 50%

W przypadku egzaminu z praktyki

wzrost średnio od 54 do 89%.

Należy w tym miejscu zaznaczyć, że od stycznia 2013 roku do chwili obecnej opłaty za sprawdzenie kwalifikacji kandydatów na kierowców i kierowców nie były zmieniane, a koszty związane z realizacją procesu egzaminowania kierowców rosną systematycznie.

Dodatkowo w 2019 roku przepisy w zakresie koordynacji pracy egzaminatorów egzaminów zostały zmienione w sposób umożliwiający TYLKO I WYŁĄCZNIE obsługę procesu egzaminowania na zasadzie rzetelnego, uczciwego i obiektywnego losowania i przydzielania osoby egzaminowanej do egzaminatora, z jednoczesnym zapewnieniem komfortu psychicznego i organizacyjnego stron uczestniczących w sprawdzaniu kwalifikacji osób ubiegających się o uprawnienia do kierowania pojazdami.

Brak systematycznej regulacji opłat za sprawdzenie kwalifikacji kandydatów na kierowców i kierowców był m. in. przyczyną do podejmowania przez WORD-y różnego rodzaju działań oszczędnościowych powodujących w konsekwencji niepożądane efekty w zarządzaniu tymi ośrodkami, co odbijało się negatywnie zarówno na jakości przeprowadzanych egzaminów jak i komforcie obsługi osób egzaminowanych. Ta sytuacja doprowadziła również do degradacji środowiska pracowników merytorycznych, a także uniemożliwiła realizację zapisów wynikających z art. 63 ust. pkt 5) ustawy o kierujących pojazdami dotyczących obowiązku stałego podnoszenia kwalifikacji pracownika. Priorytetem stały się przychody WORD-u, a nie kandydaci, proces egzaminowania i rzetelne oraz obiektywne sprawdzanie kwalifikacji kandydatów na kierowców i kierowców.

Obowiązujące stawki opłat za sprawdzenie kwalifikacji kandydatów na kierowców i kierowców ustalone były w 2004 roku i skorygowane w 2013 roku, gdy poziom cen i koszty życia były dużo niższe. Odnosząc się do zmienności *rocznego minimalnego wynagrodzenia* to zauważyć należy, że wartość tego wynagrodzenia w roku 2008 wynosiła 1126 zł, a w roku 2020 wynosi 2600 zł (wg danych GUS). Zatem roczne minimalne wynagrodzenie na przestrzeni 12 lat wzrosło o ok. 130%. Analizując wzrosty zarówno opłat za sprawdzenie kwalifikacji kandydatów na kierowców i kierowców w latach 2004 – 2013, oraz *rocznego minimalnego wynagrodzenia* w latach 2008 – 2020 zauważyć należy, że roczne przyrosty porównywanych wartości są zbliżone i wynoszą od 8 do 10%.

Propozycja nr 1

Przedstawiając powyższą analizę Rada Główna KSE proponuje wprowadzić nowe stawki opłat za sprawdzenie kwalifikacji kandydatów na kierowców i kierowców:

powiększone odpowiednio o przynajmniej 50% w przypadku egzaminu teoretycznego oraz

powiększone odpowiednio o przynajmniej 75% w przypadku egzaminu praktycznego.

Jednocześnie w celu wyeliminowania wieloletnich niezmienności opłat za sprawdzenie kwalifikacji kandydatów na kierowców i kierowców proponujemy również wprowadzenie rocznej korekty ww. opłat o wskaźnik wzrostu *rocznego minimalnego wynagrodzenia* ogłaszanego przez Prezesa GUS. Taki system ustalenia opłat za sprawdzenie kwalifikacji kandydatów na kierowców i kierowców będzie umożliwiał realną działalność WORD-ów w zakresie spełniania misji ustawicznego podnoszenia poziomu bezpieczeństwa ruchu drogowego poprzez obiektywną, rzetelną i zgodną z oczekiwaniami społeczeństwa realizację procesu sprawdzania kwalifikacji kandydatów na kierowców i kierowców.

Dodatkowo nadmieniamy, że wprowadzenie płynnej regulacji opłat za sprawdzanie kwalifikacji zapobiegnie skokowym wzrostom cen za prowadzenie egzaminów. Powolny, niewielki wzrost cen spowodowany ich coroczną waloryzacją jest społecznie lepiej odbierany, niż skokowo raz na kilka lat.

Propozycja nr 2

Proponujemy przy waloryzacji tych stawek skorzystanie z podstawy, jaką jest minimalne wynagrodzenie obowiązujące w danym roku rozrachunkowym wg wzoru:

Współczynnik przeliczenia stawki za egzamin pomnożony przez minimalne wynagrodzenie.

Ostatnia zmiana dotycząca stawek egzaminacyjnych miała miejsce w 2013 roku.

Przyjmując, że w 2013 roku minimalne wynagrodzenie wynosiło 1600zł.

Wartości poszczególnych egzaminów w stosunku do minimalnego wynagrodzenia z 2013 roku odpowiednio wynoszą:

Kategoria prawa jazdy	Egzamin pełny teoria i praktyka (zł)		Teoria (zł)		Praktyka (zł)	
	zł	Wartość współczynnika	zł	Wartość współczynnika	zł	Wartość współczynnika
AM	170	0,106	30	0,018	140	0,087
A1, A2, A	210	0,160	30	0,018	180	0,112
B	170	0,106	30	0,018	140	0,087
B1, C1, D1, T	200	0,125	30	0,018	170	0,106
C, D	230	0,144	30	0,018	200	0,125
B+E	–	--	–	--	200	0,125
C1+E, C+E, D1+E, D+E	–	--	–	--	245	0,153
Pozwolenie na kierowanie tramwajem	155	0,096	30	0,018	125	0,078

Gdzie dla przykładu wskazujemy sposób obliczenia wskaźnika:

- wartość egzaminu praktycznego kat. B – 140zł
- wartość minimalnego wynagrodzenia w 2013 roku – 1600zł

$$\text{Współczynnik} - \frac{140\text{zł}}{1600} = 0,087 \text{ /dla egzaminu praktycznego kat. B/}$$

Zgodnie z powyższym w roku 2020 powinno być:

- wartość współczynnika dla egzaminu praktycznego kat. B wynosi 0,087
- wartość minimalnego wynagrodzenia w roku 2020 wynosi 2600zł

Wartość egzaminu praktycznego kat. B w 2020 powinna wynosić:

$$0,087 \times 2600\text{zł} = \underline{226,2 \text{ zł}}$$

Przedstawione propozycje zmian nie będą miały wpływu na fundusze publiczne.